

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

รอบรู้ เรื่องโรคและภัยสุขภาพ กับ สดร.6

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ห่วงใยโคลนลุยน้ำ ด้วยเท้าเปล่า เสี่ยง โรคเมลิออยด์!! หรือโรคไข้ดิน ติดเชื้อแล้วแพร่กระจายทั่วทุกอวัยวะ และเสียชีวิตได้

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี กรมควบคุมโรค เตือนเกษตรกร และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วม หรือผู้ที่ทำงานสัมผัสดินและน้ำโดยตรง ไม่ควรเดินลุยน้ำด้วยเท้าเปล่า หรือแช่น้ำเป็นเวลานานเพื่อป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ สวนไร่นา แปลงผัก สวนยาง และบ่อน้ำ หากต้องทำงานสัมผัสกับดิน และน้ำที่เปื้อกขึ้นเป็นเวลานาน หรือมีบาดแผลขีดข่วน ควรสวมรองเท้าบูทเพื่อป้องกัน เมื่อเสร็จภารกิจให้รีบอาบน้ำชำระร่างกาย ด้วยสบู่และน้ำสะอาดทันที และหากมีไข้สูงเกิน 2 วัน ควรรีบพบแพทย์

สถานการณ์โรคเมลิออยด์ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 มิถุนายน 2568 มีผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ 1,545 ราย มีผู้เสียชีวิต 63 ราย ส่วนใหญ่พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568 : จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค) สถานการณ์โรคเมลิออยด์พื้นที่เขตสุขภาพที่ 6 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 มิถุนายน 2568 พบผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ จำนวน 89 ราย มีผู้เสียชีวิต 1 ราย ***ปัจจัยเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งแวดล้อม เช่น การทำเกษตรกรรม อีกทั้งมีความเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อนจากโรคประจำตัว เช่นโรคเบาหวาน รวมถึงมีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ กลุ่มอายุที่พบสูงสุดคือ 50-59 ปี ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย พบเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

โรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย เบอริโคเดอเรีย สูดอมัลลิสาย พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ สวนไร่นา แปลงผัก สวนยาง ทั่วทุกภาคในประเทศไทย เชื้อเข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง คือ

- 1.การสัมผัสน้ำหรือดินที่มีเชื้อปนเปื้อน
- 2.ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อ
- 3.สูดหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อเชื้อปนเปื้อนอยู่

หลังติดเชื้อประมาณ 1-21 วันจะเริ่มมีอาการเจ็บป่วย แต่บางรายอาจนานเป็นปี ขึ้นอยู่กับปริมาณเชื้อที่ได้รับ และภูมิคุ้มกันของแต่ละคน อาการของโรคนี้ไม่มีลักษณะเฉพาะ จะมีความหลากหลายคล้ายโรคติดเชื้ออื่นๆ หลายโรค เช่น มีไข้สูง มีผื่นที่ผิวหนัง มีอาการทางระบบทางเดินหายใจ อาจติดเชื้อเฉพาะที่ หรือติดเชื้อแล้วแพร่กระจายทั่วทุกอวัยวะและเสียชีวิตได้

การป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ควรหลีกเลี่ยงการเดินลุยน้ำโคลนหรือแช่น้ำเป็นเวลานาน หากจำเป็น ควรสวมรองเท้าบูทหรือถุงพลาสติกหุ้มรองเท้า เพื่อป้องกันไม่ให้เท้าสัมผัสน้ำโดยตรง หากมีบาดแผลควรปิดด้วยพลาสติกกันน้ำ และอาบน้ำชำระร่างกายทันทีหลังจากทำงานหรือลุยน้ำ รวมถึงดื่มน้ำสะอาดหรือน้ำต้มสุกทุกครั้ง หากมีอาการไข้สูงเฉียบพลัน ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ให้รีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินลุยน้ำให้แพทย์ทราบด้วย เพื่อที่แพทย์จะได้ตรวจวินิจฉัยและรักษาทันทีตามอาการและความรุนแรงของโรค

อ้างอิงข้อมูล โดย กลุ่มโรคติดต่อ สดร.6 /กองโรคติดต่อทั่วไป